

הרב נבנצל

ב. במלחמת מצוה לא השתתפו נשים

מפורש כמה פעמים שגם בני דורנו ראונו ודעו שבת המצוה נשארו בעורף, אם כי מירשו של דבר היה פרידה ללב שנה.

וכן במלחמת עמלק, אפילו בשעת התנועות כגור, נאמר בחר לנו אנשים, והרי ידוע שכלשון התורה אנשים ממועט נשים. אמנם במלחמה זו נטל יהושע רק חלק, אבל נצטוו שבחירתו תהא

מבין האנשים. וכשבקש ברוך מדבורה הנביאה רק לחלוות אליו במלחמת מצוה לשחרור ישראל, מיד מלך כנען, נאמר לו כי לא תהא תפארתו בואת, כי ביד אשה יסל סיסרא. יל לא שירתה בצבא, אלא בערמתה ובחכמתה

ובמסירות נפשה הצילה את ישראל, כמו האשה החכמה ואסתר המלכה. והתרגום (שופטים ה) משבחה על שאפילו בשעת הצלה זו לא נטלה נשק, וכן יהודית לא הרגה את הולופרנס בפעולה קרבית ובשירות צבאי. ופעמים רבות נלחמו ישראל מעטים בנור רבים, כגון בימי השמונים ובימי החורבן וימי בר כוכבא, ולא שיתפו בלם צבאי.

ואין להביא ראיה מהשלכת מלח רכב על ידי אשה על ראש אימלך כהנך, כי בחר שששהלכים לכבוש את העיר גם הנשים מתגוננות במיטב יכולתן.

ואשר לביטוי חתן ירמיה מחרד וכלה מחפזה, אם רוצים לפרשו בדיוקא יש לפרשו (בנוגע לכלה) במשמעותו המקורית כיואל ב', שחצא להתפלל בעד החתן ובעד כל עם ישראל.

וכה

קובץ מכתבים בענין גיוס בנות

בשירת חשון ותשל"ב.

על שמועה כי באה שבעהזר שוב מתגבילים לפטל ולתתן על כוונתם להתגייס ביד כי רובם ככולם של המגייסות יתדרדרו ויתקלקלו חן באמתה ודעתה וזן בקדושת בת ישראל ושירת הור

והנה לפני כעשרים שנה רחמה גזירה איומה הזאת ותסדך על חפרק ורעשו ורעדו עלי כל גדולי הדור אדירי התורה שידו או הורו והכריזו על גיוס בנות שהיא אסור חסור ונורא בכל צורה שיהא בין גיוס לצבא ובין גיוס למח שקורין שרות לאומי הכל בכלל אכזריות ודעויות רחל מלבד שהיא אכזריות דכמה פרוצות נוראות רחל.

וכבר נודע בשער בת רבים כשם מרן דחזון איש וצלהיה שצורה דאסור גיוס הכנות הוא ביהרג ואל יעבור.

וראית וזכה להודיע ולפרסם שאסור גיוס הבנות הגל בכל צורה שיהא כגל עסר בתקפו בכל עז וביתר שאת כי עמא דארשא אולא לדלול ואין דורש אין מבקש.

השירה ירחם עליה להציל את בנותיה שלא ימלו אותם לשיעור לא ירש ולא ישהיה ויאמר השירה לצדוהיה די.

הכרח בלב קרע וברשה

יחבב ישראל קניבסקי

מקור: פה בשם המור.

המבט התוקף בבעיית גיוס בנות לצבא, וכן בענין תוכנת בנות לשירות לאומי לא נשתנה בדרך כלל עד היום; אלא שברבות הימים, לאחר המהפך בשלטון ועלייה הליכוד לשלטון, נחלש בכנסת ביום יד תמוז חש"ת - 19.7.1978, תוק לביטולן של דעות המסור שהיו קיימות בהתאם לחקנות שירות בטחון (מסור) - תשי"ב-1952, כפי שתוקף מדי כנס כשנת תשס"ו וכשנת תשס"ז, בדרכי פעילות היה משום הטורה יתירה של בנות דחיות, מלוג שאלות מכינות והצמלה לא הוגנת שלא לכש מסור. במקום הדעות נתקבל חיקן לזקן שירות בטחון לפי, "מיועדת לשירות בטחון שהצורה ככתב. במי שופט או דין בבית דין רבנן, שלושה אלה, (1) טעמים שבהכרח דחית מנעים אותה מלשרת שירות בטחון, (2) היא שומרת על כשרות בבית (מחרצה לה), (3) היא אינה נוסעת בכשת - תהא פטורה מחובת שירות בטחון-100. הפטור ניתן מיד ללא צורך בבדיקות בוועדות, כשהסמלציה על מסירת תצהיר לא נכון היא הענינה וביטול הפטור בהתאם לסעיף 41 של התקן.

תקן שירות לאומי לא ברצו כי לא התקנו חקנות לכיצטו. גיסותו, לאור התקנים שהוכנסו בו, נשארו שלא לבריצות בנקל ובפתיח קיומו נעשתה מסורבלת ונכבדה ביותר. ועל כולם - התנועות הגברות של שיר המסלג הדחית הלאומית כלמסלה שמה מכוול יעיקי להתקנות חקנות ברצות ולהפעלת התקן. אבל כל הזמן היה קיים לחץ במסלה להפעלת התקן; הלחץ גבר עליה בעיקר לאחר מלחמת ששת הימים. גם בחוגי הנער שלנו היה חסיס ורצון להשתתף במאמצים הלאומיים. בשנת תשל"ו (1970) החל שר הסעד מיכאל חוגי בגיוס מתגוררות לשירות לאומי. בנובמבר 1971 העביר חוגי במסלה החלטה להכניס במסלל התגוררות של בנות דחיות לשירות לאומי ולעודדו. בחוגי אגודת ישראל האשימו את חוגי בהפעלת התקן לשירות לאומי לבנות. משרד הסעד העביר את הדברים על דיוקם, כי המדובר הוא במסלל התגוררות גרידא שהחל בו חוגי בשנת תשל"ו כשכיהן כמנן שר החינוך וממשיך בו ביתר שאת בתקופת כהונתו כשר הסעד, בעזרתו של מנן שר החינוך רד"א שאקי (הפוח"מ).

ע"י ההחלטה האמורה של המסלה משנת 1971, הוקמה האגודה להתגוררות בנעם סמנהלת את מפעל התגוררות של בנות דחיות הפטורות מגיוס לצבא, לשנה ולשנתיים לתחומי החינוך, והבראות, מן דוד אדום, חינוך בשירות כחי הסהרה, במשרדי המשמר האזרחי, בבתי המשפט, בבתי אבות, כניסיות לילדים, בקליטת עולים וכיישובים תקלאיים.

ב"ה, ד' מרחשון התשל"ז (מכתב למשה דיין)

... למלחמת מצוה יוצאת גם כלה מחופתה, ולפי הכרעתו וביחרו של גדול רבותינו האחרונים שאחרי הרמב"ם - הרדב"ז, הוא לסיוע לאנשי הצבא, והוא מסתדר כעת בסידורו של "השירות הלאומי", בהתחשבות חרדת קודש של חז"ל כלפי מצב הצניעות והפריצות, וכפי המתואר בסוף מסכת קידושין...

בתשובה מיום כ"ג ניסן התשל"ח, הוסיף: [17] ... וכל זה שלא בפריצת גדרי הצניעות היסודיים של היהדות.

ב"ה, ט"ז סיון התשל"ז אל חר מיכה בלך, שלום וברכה מחבה,

... משנה מפורשת, וכן ברמב"ם הלכות מלכים, כי למלחמת מצוה, ועכשיו בודאי שכן היא בכפליים של כיבוש הארץ והכרח ההתגוננות, הכל יוצאין אפילו כלה מחופתה, והרדב"ז, משום לשון הגמרא במס' קידושין "אשה אין דרכה לכבוש", מוריד את זה לסיוע אל אנשי הצבא, במים ומזון וכדומה, שזה מסתיים בימינו במה שנקרא "שירות לאומי". האיסור לגיוס בנות יש בו טעם של "כל גבר על אשה", וגם לשון הגמרא הנ"ל "אין דרכה". על יד הגבול במצב של סיוע נחוץ לשמירת המדינה ונפשאותיה-על אחת כמה וכמה.

טוב באב התשל"ז

... אניני יודע ומכיר ומבין השום יופן שום צד היתר של ערוביה של בחורים

ובחורות... כל הדברים החשובים או הטובים, אפשר לעשות בהיתר ולא באיסור, בנפרד ולא בערוביה מחוברת. בחורים וגם בתולות לא כמו זקנים עם נערים. צריך סוף סוף להשתחרר מן ההרגל המגונה הזה שבאבירי דעריות לשם מצוה הבאה בעבירה החמורה. צריך להרבות ולשקן או"ח ס"ע ובהע"ז ס"א, להפסיק את ההתגררויות אחרי המקולקלים שבגוים.

התגברה, והתטהרה והתיהדה! הגיע הזמן...

הצניעות והטהרה, במובן המוקטן והמצומצם, נראות כאילו בניגוד לשכלול המציאות במלוא החוסן והתוקף העוז והגבורה. לעומת-זה במובן הגדול והשלם, חנה חן וקא כמו שהן בסיסי הקדושה והמציאות השלימה והקיימת כן חן חן בסיסי החוסן והתוקף, הגבורה והחיל. כמו שהקדושה ויסודותיה הדבקות והאמונה, חן חן מקורות הגבורה והחיל, כן הצניעות והטהרה המכשירות לה וחשיבותן לה. טהרתו של מנחם ישראל ח"א מגלה את קדושת-עוזה ופלא-גבורתו, כמו שזכירתו את ר' אליהו, חנותו לו כח לעשות חיל, היא המגלה את אמתת תודעתו של כחו ועוצם ידו העושה לו את החיל הזה; היא המגלה את חופעתם של גיבורי יהודה בכל חדר גאונים ותקיפי ישראל בכל תפארת נצחם.